

РЕЦЕНЗИЯ

Вх. № 220-514/24.03.2026

по конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ в област 3. „Социални, стопански и правни науки“, в професионално направление 3.8. „Икономика“, научна специалност „Стокознание и митническа дейност (Качество и митнически контрол на стоките)“

1. Обща информация за конкурса

Изготвил рецензията - доц. д-р Антоанета Петрова Желязкова-Стоянова, Икономически университет – Варна, катедра „Стокознание“, професионално направление 3.8. „Икономика“, научна специалност „Стокознание и митническа дейност“.

Основание за изготвяне на рецензия - Заповед на Ректора на Икономически университет – Варна № РД 06-22/26.01.2026 г. за назначаване на състава на Научно жури, на основание чл. 4 във връзка с чл. 25 от Закона за развитие на академичния състав на Република България, чл. 7, ал. 2 и чл. 106, ал. 3 и 4 от Правилника за развитие на академичния състав в Икономически университет – Варна (приет от АС на 09.10.2025 г.) и решение на факултетния съвет на Стопански факултет, протокол № 31/20.01.2026 г., във връзка с обявен конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ в професионално направление 3.8. „Икономика“, научна специалност „Стокознание и митническа дейност (Качество и митнически контрол на стоките)“, за нуждите на катедра „Стокознание“, обявен в ДВ бр. 104 от 05 декември 2025 г.

2. Информация за конкурса

Конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ е в област 3. „Социални, стопански и правни науки“, в професионално направление 3.8. „Икономика“, научна специалност „Стокознание и митническа дейност (Качество и митнически контрол на стоките)“, обявен в Държавен вестник бр. 104/05.12.2025 г. за нуждите на катедра „Стокознание“ към Икономически университет – Варна.

3. Кандидат по конкурса

Кандидатът гл. ас. д-р Величка Пеева Маринова е единствен участник в настоящия конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ в област 3. „Социални,

стопански и правни науки“, в професионално направление 3.8. „Икономика“, научна специалност „Стокзнание и митническа дейност (Качество и митнически контрол на стоките)“, обявен в Държавен вестник бр. 104/05.12.2025 г. за нуждите на катедра „Стокзнание“ към Икономически университет – Варна.

Кандидатът отговаря на минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“ в област 3. „Социални, стопански и правни науки“, в която е обявен конкурсът, съгласно чл. 2б, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ, като декларира по различните показатели, както следва:

- от група „А“ изискуемите **50 т.**;
- по показателите от група „В“ със самостоятелен монографичен труд за **100 т.**;
- по показателите от група „С“ са отчетени общо **276,6 т.** при изискуем минимум от 200 т.;
- по показателите от група „Д“, кандидатът декларира цитирания за общо **250 т.** при минимални 50 т.

Посочените от кандидата по-горе данни, може да се обобщат, че същите надхвърлят многократно общата количествена оценка по отделните групи наукометрични показатели и са само част от общата научна продукция, представена от над **60 броя** публикации (приложени като справка към конкурса). С настоящата рецензия потвърждавам, че кандидатът отговаря на минималните национални изисквания за заемане на академична длъжност „доцент“ съгласно чл. 2б, ал. 2 и 3 и допълнителните количествени изисквания представени в научна продукция от статии и доклади съответстващи на изискванията на чл. 2б, ал. 5 на ЗРАСРБ.

Това ми дава основание да потвърдя, че гл. ас. д-р Величка Пеева Маринова изцяло покрива и е постигнала пълно съответствие с утвърдените изисквания в приетите в ИУ-Варна вътрешни правила определени в Правилника за развитието на академичния състав в Икономически университет – Варна.

На основание на чл. 101 от ПРАС на ИУ-Варна, кандидатът за заемане на академична длъжност „доцент“ е придобили образователна и научна степен „доктор“ с успешна защита на дисертационен труд на тема „Качество и ефективност на продукти от рециклирани хартиени материали“ за придобиване на ОНС „доктор“ през 2020 г.

Гл. ас. Величка Маринова е заемала академичната длъжност „асистент“ в периода от 2008 г. до 2021 г., като от 2021 г. до момента заема длъжността „главен асистент“ към катедра „Стокознание“ при Икономически университет – Варна и има преподавателски стаж повече от 17 години, което напълно отговаря на приетите изисквания.

За целите на настоящия конкурс, кандидатът представя монографичен труд, който не повтаря темата на дисертацията за придобиване на образователна и научна степен „доктор“, публикуван през 2025 г. в издателство „Наука и икономика“, библиотека „Цани Калянджиев“ на тема: „Значение на връзката стокознание – митнически контрол“.

Към настоящият момент по конкурса няма доказано по законоустановения ред плагиатство в научните трудове на кандидата гл. ас. д-р Величка Маринова.

4. Дани за кандидата

Гл. ас. д-р Величка Маринова завършва спец. „Стокознание“, ОКС „бакалавър“ през 2004 г. и спец. „Международен бизнес“, ОКС „магистър“ през 2005 г. в Икономически университет – Варна. След 2020 г. като придобива ОНС „доктор“, през годините кандидатката последователно надгражда знанията си и повишава квалификацията си чрез различни форми на професионално обучение като са отчетени 18 броя различни форми на обучения, в т.ч. и придобиване на магистърска степен в направление на конкурса - специалност „Стопански и финансов контрол“, МП „Валутен, митнически и данъчен контрол“ през 2020 г. към Стопанска академия „Димитър А. Ценов“ – Свищов.

През 2023 г. е избрана за заместник ръководител катедра „Стокознание“, длъжност, която изпълнява и към момента на конкурса. Понастоящем кандидатката е член на ФС на Стопански факултет и на Общото събрание на ИУ – Варна, отговорник по СУК към катедра „Стокознание“, член на Експертен съвет при ЦКСПЗ към НИИ на ИУ – Варна и одитор в рамките на провежданите в университета вътрешни одити на СУК по изискванията на стандарта БДС EN ISO 9001:2015.

Изследванията на д-р Маринова са фокусирани върху детайлното разглеждане на теоретико-приложните аспекти на митническия контрол като сложна икономическа категория. Тя изследва неговите регулаторни функции и посочва взаимовръзката на

съвременните пазарни условия с глобалните търговски вериги. Централно място в нейната научна работа е аргументирането на взаимовръзка между физикохимичните и потребителните свойства на стоките, техният статут като обекти на митнически контрол в международната търговия. Тя доказва, че икономическата ефективност на митническия контрол е пряко обвързана от експертното познание за стоките от страна на митническата администрация.

5. Описание на научните трудове

Кандидатът участва в конкурса за заемане на академична длъжност „доцент“ в област на висше образование в професионално направление 3.8. „Икономика“, научна специалност „Стокознание и митническа дейност (Качество и митнически контрол на стоките)“ с общ обем от 705 страници в научни публикации, от които 176 страници са в основен монографичен труд на тема: *„Значение на връзката стокознание – митнически контрол“*.

В своя основен хабилитационен труд кандидатът реализира задълбочен научно-теоретичен анализ, насочен към установяване и валидиране на връзката „Стокознание – митнически контрол“. Кандидатът успешно аргументира тезата, че ефективността на митническия надзор и контрол е в пряка зависимост от нивото на компетентност на активните субекти при осъществяването на контрола на стоките. Трудът излиза извън рамките на тясното специализирано описание, като предлага модел, в който стокознанието се явява ключов инструмент за оптимизация на контролните механизми. Гл. ас. д-р Маринова обосновава необходимостта от качествена трансформация на процесите в митническата администрация. Тя представя възможностите за прецизиране на тарифното класиране чрез целенасочено повишаване на специфичната компетентност на митническите служители в областта на Стокознанието.

Монографичният труд се отличава с ключови моменти в интерпретацията на обхвата на митническия контрол не само като правно регламентирана дейност с административен характер, но и като експертно-технологичен процес от страна на компетентностните умения на митническите служители относно изискванията за безопасност и качество на стоките обект на контрол.

Изследването притежава подчертан практикоприложен характер, тъй като предлага конкретни механизми за подобряване качеството на оперативните процеси чрез

прилагане на утвърдени методи за управление на риска в митническия контрол в условията на дигитализация. Авторът предлага решения за минимизиране на грешките и повишаване на резултатността на контрола от страна на митническата администрация като доказва, че детайлното познаване на специфики на различните стокови групи са основата за това. В заключителния етап на разработката е оценен рискът в митническия контрол чрез стокознанието.

Трудът притежава висока научна стойност, като проектира конкретни модели за оптимизация на административния капацитет и прецизиране на тарифното класиране на стоките, което е от ключово значение за фискалната сигурност и гарантиране на здравето на хората и околната среда.

Научната продукция на д-р Маринова включва 6 значими публикации, издадени в специализирани издания, индексирани в световната база данни Scopus и Web of Science. Това не е просто количествено постижение, а ясен индикатор за висока реферуемост и научна прецизност. Особено впечатление в научноизследователския профил на гл. ас. д-р Величка Пеева Маринова прави нейното трайно присъствие в международното академично пространство. Като безспорен атестат за високата стойност на нейните разработки следва да се подчертае участието ѝ като съавтор в книгата "Handbook of Research on Quality and Competitiveness in the Healthcare Services Sector" като самостоятелна глава на тема „Impact of External and Internal Circumstances in Managing Medical Services“. Публикацията в такава авторитетна международна платформа е доказателство за способността на кандидата да работи в интердисциплинарни екипи и да генерира научно съдържание, съответстващо на най-високите световни стандарти за качество и актуалност.

Представеният за конкурса списък от 16 научни статии и 12 доклада, с общ обем от 216 страници е красноречиво доказателство за интензивната изследователска работа и способност за генериране на оригинални научни тези. Разработките на д-р Маринова са фокусирани върху най-актуалните аспекти в развитието на митническия надзор, като изследванията за дигитализацията и концепцията „e-Митници“ (e-Customs) показват модерното мислене на кандидата и способността му да анализира процесите на технологична трансформация на административната среда. Д-р Маринова проучва средата за обслужване на „Едно гише“, разглеждайки я не само като техническо

улеснение, но и като взаимообвързана икономическа екосистема изискваща прецизна връзка и взаимодействие между регулация, стокознание и контролни механизми.

Всички тези публикации издадени в реферирани и индексирани бази данни, представят изследванията ѝ пред международната научна общност и гарантират видимост на постигнатите от нея резултати. Тематичният фокус на представената научна продукция кореспондира с водещи европейски и световни тенденции, като по този начин д-р Маринова успешно интегрира българския научен потенциал в международния научен дебат по въпросите свързани с качеството, конкурентоспособността и регулаторните рамки за стоките. Публикациите в издания с висок ранг и международна индексация са категорично потвърждение, че гл. ас. д-р Величка Маринова притежава необходимата научна зрялост и експертност.

Нейните наукометрични показатели далеч надхвърлят формалните изисквания и я дефинират като перспективен и разпознаваем учен в своята област.

Цялостната публикационна активност на кандидата е в пълна симбиоза с научната специалност на конкурса. Всяка разработка добавя нов нюанс към икономическото познание за митническия контрол, превръщайки д-р Маринова в едно от разпознаваемите лица в съвременната българска митническа наука.

6. Идентифициране на приносите

В представената справка, гл. ас. д-р Величка Пеева Маринова посочва своите приноси обособени в две групи: научни и научно-приложни.

В своите разработки кандидатът разглежда теоретични и теоретико-приложни аспекти на митническия контрол и стокознанието, като посочва взаимовръзката между тях. Анализира ограниченията в митническия контрол, като обосновава необходимостта от риск ориентиран подход при осъществяването на митническия контрол чрез повишаване на степента на дигитализация митническата дейност, като са разкрити предизвикателствата, възможностите и последиците от нейното прилагане (Публикации: 5.1; 8.2; 10.4; 12.6; 18.12; 20.14, 22.16).

В практичен аспект, в своите изследвания д-р Маринова интерпретира комплекса от компетенции на митническите служители, използва и прилага международно утвърдени и стандартизирани качествени методи за оценка на риска (диаграмата на Ишикава) в осъществяването на „митнически контрол“. Извежда причинно-следствени

връзки между нормативно установените принципи, организационната рамка и процеса на управление на риска като инструменти за управление на промените и тяхното въздействие върху качеството на процесите (Публикации: 5.1; 6.1; 7.1; 13.7; 14.8; 16.10; 17.11; 29.7; 31.9).

Разкрива предизвикателствата и възможностите с прилагане на превантивни и коригиращи действия в управлението на идентифицираните и оценени рискове (Публикация 5.1, 6.1; 7.1; 13.7; 16.10; 17.11; 29.7).

Доразвива и обогатява научните знания за значенето на взаимовръзката устойчивост – кръгова икономика, биоикономиката в конкретни сектори на промишлеността, допълва познанията за аспекти на качеството на някои асортименти вторични продукти (Публикации: 16.10; 17.11; 19.13; 21.15; 22.16; 23.1; 24.2; 25.3; 26.4; 27.5; 28.6; 32.10, 34.12).

В информацията за откритите цитирания кандидатът посочва 24 броя цитирания, като 13 от тях са в публикации в реферирани и индексирани списания по Scopus. От Справката в системата на Scopus ясно се вижда, че кандидатът е разпознаваем в международното научно пространство, за което съдим от факта, че гл. ас. д-р Величка Пеева Маринова акумулира 2 h-index на база на 12 публикации и 8 цитирания.

7. Участие в научни проекти и научни форуми

Кандидатът по обявения конкурс за „доцент“ е участвал в 7 проекта, от които два са с научно-изследователски характер, посветени на актуални теми: „Съвременни подходи за устойчиво управление на агрохранителната верига“ и „Управление на секторите на биоикономиката в прехода към устойчивост на икономиката на България“. Проектите фокусират върху устойчивото управление на агрохранителната верига и стратегическото развитие на биоикономиката, като кандидата демонстрира способност за работа в интердисциплинарни екипи в търсене на решения по актуални икономически предизвикателства в практиката. Темите на проектите, в които участва кандидата са в унисон със съвременните изисквания и представляват значим принос към темата на конкурса, защото подчертават възможностите на кандидата да анализира икономическите условия и прилагането на политиките за устойчивост в национален контекст.

Научноизследователската активност е успешно балансирана с активна организационна и експертна дейност. Ключовото участие в подготовката и реализацията на научния форум „Стокознание-традиции и перспективи“ през 2023 г. е пряко доказателство за нейния принос.

Съчетанието от задълбочени теоретични изследвания, приложни резултати от проектната дейност и доказан административен капацитет дава пълно основание да се приеме, че кандидатът не само покрива, но и надгражда количествените и качествените критерии за заемане на академичната длъжност.

Изследователската работа на кандидата и неговото участие в различни форуми демонстрира ясно изразения приносен характер и практическа приложимост. Въз основа на представените доказателства, кандидатът се представя като изследовател със солиден научноизследователски профил.

8. Преподавателска работа

Преподавателската работа на гл. ас. д-р Величка Маринова е свързана с натовареност за водене на лекции, провеждане на лабораторни и семинарни занятия със студенти в ОКС „бакалавър“ по дисциплините „Основи на стокознанието на промишлените стоки“, „Микробиология на стоките“, „Мениджмънт на опаковките“, „Управление на качеството и безопасността на стоките“, „Митнически режими и процедури“, „Митническа дейност“ (последните 3 в семинарни упражнения) и др.; „Защита на потребителските интереси“ и „Стокознание на промишлените стоки“ в ОКС „магистър“. От посочената информация по-горе, мога да потвърдя, че кандидатът демонстрира впечатляващ преподавателски опит, който обхваща пълния обхват на академичното обучение – от водене на семинарни занятия и лабораторни упражнения до изнасяне на лекционни курсове.

В семинарните и лабораторни упражнения кандидатът проявява способност да превръща теоретичните концепции в приложни умения. Подходът и е насочен към индивидуална работа със студентите, което гарантира високо ниво на усвояване на материала. Паралелно с това кандидатът е участвал в 7 проекта, член на екипи по разработването на 26 учебни програми, ръководил е дипломанти и е рецензирал дипломни работи в ОКС „бакалавър“.

Участието в обученията за повишаване на квалификацията е основа за успешното съчетаване на класическите академични форми с иновативни методи на преподаване, гаранция за високото професионално ниво на кандидата като преподавател.

Богатият опит на кандидата като лектор и организатор на учебния процес, съчетан с модерната му методология, напълно съответства на изискванията за заемане на академичната длъжност „доцент“. Той се утвърждава като уважаван преподавател с ясен принос към издигане качеството на обучението в специалността, факултета и Университета като цяло.

9. Плагиатство

Няма доказано плагиатство, както и недостоверност, некоректни данни и некоректно позоваване на чужди научни трудове доказани по законоустановения ред в научните трудове на кандидата.

10. Въпроси, критични бележки и препоръки

Препоръка – да продължи да работи в посока на своите научни интереси в областта на управление на качеството и качеството на стоките, устойчивостта, "зелени" тенденции в европейското законодателство и политики по отношение на промените в климата, митническа дейност и контрол в гарантиране на безопасността и качеството на стоките реализирани на пазара.

11. Заключение

В заключение може убедително да се потвърди, че професионалните постижения на гл. ас. д-р Величка Пеева Маринова доказват, че тя отговаря както на Минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“ в професионалното направление, по което е обявен конкурса, съгласно чл. 26, ал. 2 и 3 от Закона за развитието на академичния състав в Република България, така и на всички изисквания, съгласно чл. 101 от Правилника за развитието на академичния състав в Икономически университет – Варна.

Въз основа на гореизложеното, убедено предлагам на научното жури да присъди на гл. ас. д-р Величка Пеева Маринова академичната длъжност „ДОЦЕНТ“ в професионално направление 3.8. „Икономика“, научна специалност „Стокосъзнание и

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА

СЕРТИФИЦИРАНА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО ISO 9001:2015

9002 Варна • бул. "Княз Борис I" 77 • Телефон 052 643 360 • Телефакс 052 643 365 • www.ue-varna.bg

митническа дейност (Качество и митнически контрол на стоките)" за нуждите на катедра
„Стокзнание“ към Икономически университет – Варна.

23.03.2026 г.

гр. Варна

Изготвил рецензията:

Заличена информация съгласно
ЗЗЛД и регламент (ЕС) 2016/ 679

(доц. д-р Антоанета Желязкова-Стоянова)

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА

СЕРТИФИЦИРАНА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО ISO 9001:2015

9002 Варна бул. "Княз Борис I" 77

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ ВАРНА
varna.bg

Вх. № РД 20-539 / 25.03.2026 г.

РЕЦЕНЗИЯ

по обявен от Икономически университет - Варна конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ в област 3. „Социални, стопански и правни науки“, в професионално направление 3.8. „Икономика“, научна специалност „Стокознание и митническа дейност (Качество и митнически контрол на стоките)“

1. Обща информация

Изготвил рецензията: Проф. д-р Елка Славчева Василева, кат. Икономика на природните ресурси, Бизнес факултет, Университет за национално и световно стопанство – гр. София, професионално направление 3.8. „Икономика“, научна специалност Икономика и управление (Екоикономика)

Основание за изготвяне на рецензия: Заповед на Ректора на Икономически университет – Варна № РД 06-22/26.01.2026 г. за назначаване на състава на Научно жури, на основание чл. 4 във връзка с чл. 25 от Закона за развитие на академичния състав на Република България, чл. 7, ал. 2 и чл. 106, ал. 3 и 4 от Правилника за развитие на академичния състав в Икономически университет – Варна (приет от АС на 09.10.2025 г.) и решение на Факултетния съвет на Стопански факултет, протокол № 31/20.01.2026 г., във връзка с обявен конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ в професионално направление 3.8. „Икономика“, научна специалност „Стокознание и митническа дейност (Качество и митнически контрол на стоките)“, за нуждите на катедра „Стокознание“, обявен в ДВ бр. 104 от 05 декември 2025 г.

2. Информация за конкурса

Конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ е в област 3. „Социални, стопански и правни науки“, в професионално направление 3.8. „Икономика“, научна специалност „Стокознание и митническа дейност (Качество и митнически контрол на стоките)“, обявен в Държавен вестник бр. 104/05.12.2025 г. за нуждите на катедра „Стокознание“ към Икономически университет – Варна.

3. Кандидат по конкурса

Единственият участник в настоящия конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ в професионално направление 3.8. „Икономика“, научна специалност „Стокосъзнание и митническа дейност (Качество и митнически контрол на стоките)“, обявен в Държавен вестник бр. 104/05.12.2025 г. за нуждите на катедра „Стокосъзнание“ към Икономически университет – Варна е гл. ас. д-р Величка Пеева Маринова.

Кандидатът отговаря на минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“ в област 3. „Социални, стопански и правни науки“, в която е обявен конкурсът, съгласно чл. 26, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ, като декларира по различните показатели, както следва: от група „А“ - **50 т.**; по показателите от група „В“ - публикувана самостоятелна монография - **100 т.**; по показателите от група „Г“ са отчетени общо **276,6 т.** при изискуем минимум от 200 т.; по показателите от група „Д“, кандидатът декларира цитирания за общо **250 т.** при минимални 50 т. Кандидатът е посочил в придружавашата конкурса документация, че получените точки по отделните групи наукометрични показатели многократно надхвърлят общата количествена оценка. От данните, приложени като справка към конкурса също така се вижда, че общата научна продукция надхвърля **60 броя** публикации.

В настоящата рецензия изказвам мнението, че кандидатът изцяло покрива утвърдените изисквания в приетите в ИУ-Варна вътрешни правила определени в Правилника за развитието на академичния състав в Икономически университет – Варна. В съответствие с изискванията на чл. 101 от Правилника за развитие на академичния състав в ИУ-Варна гл. ас. д-р Величка Пеева Маринова е придобила образователна и научна степен „доктор“ с успешна защита на дисертационен труд на тема „Качество и ефективност на продукти от рециклирани хартиени материали“ през 2020 г. Тя е заемала академичната длъжност „асистент“ в периода от 2008 г. до 2021 г., а от 2021 г. до момента заема длъжността „главен асистент“ към катедра „Стокосъзнание“ при Икономически университет – Варна и има повече от 17 години преподавателски стаж.

Във връзка с изискванията на конкурса, кандидатът представя монографичен труд, публикуван през 2025 г. в издателство „Наука и икономика“, библиотека „Цани Калянджиев“ със заглавие „Значение на връзката стокосзнание – митнически контрол“. Монографията не повтаря темата на дисертацията за придобиване на образователна и научна степен „доктор“.

В научните трудове на кандидата гл. ас. д-р Величка Маринова по конкурса няма доказано по законоустановения ред плагиатство към момента на подготовка на рецензията.

4. Дани за кандидата (персонална характеристика):

Темата на дисертационен труд за придобиване на ОНС доктор, 2020 г., Икономически университет – Варна е „Качество и ефективност на продукти от рециклирани хартиени материали“. Кандидатът придобива магистърска степен в направление на конкурса - специалност „Стопански и финансов контрол“, МП „Валутен, митнически и данъчен контрол“ през 2020 г. към Стопанска академия „Димитър А. Ценов“ – Свищов.

Представените данни от професионалната биография на кандидата гл. ас. д-р Величка Маринова демонстрират надграждане на професионални знания и компетентности и придобиване на разнообразни допълнителни квалификации, напр. магистърска степен в специалност „Международен бизнес“, професионална квалификация „Учител“, както и редица езикови квалификации. Участникът в конкурса притежава и организационни компетентности на катедрено, факултетно и университетско ниво, в т.ч. свързани с управление на качеството.

Всичко това ми дава основание да потвърдя, че образованието, дисертационният труд и допълнителната квалификация на кандидата съответстват на научното направление на обявения конкурс.

5. Описание на научните трудове

Съгласно приложения „Списък на публикациите“ и предоставените материали по конкурса може да се каже, че кандидатът отговаря на изискванията на конкурса.

Кандидатът е представил публикуван монографичен труд, който отговаря на изискванията на чл. 101, т. 2 от Правилника за развитие на академичния

състав в ИУ-Варна. Той не повтаря публикациите за придобиване на образователната и научна степен „доктор“. Монографията със заглавие „Значение на връзката стокознание – митнически контрол“ е издадена през 2025 г. от специализираното научно издателство "Наука и икономика" в поредицата „Библиотека „Проф. Цани Калянджисв“, гр. Варна, кн. 107, 176 стр., с авторитетна Редакционна колегия и ISBN 978-954-21-1202-0. Приложеният Протокол № 5/17.12.2024 г. от Катедрения съвет на катедра „Стокознание“ в Икономическия университет – Варна показва, че монографичният труд е обсъден обстойно и компетентно в специализираното първично звено.

Съдържанието на монографията засяга съвременните проблеми за взаимовръзката между стокознанието и митническият контрол от перспективата за подобряване на качеството на процесите в митническият контрол. Изследването използва подхода за компетентностите, приложен за качеството и ефективността на митническият контрол от гл. т. на стокознанието. Решава се съществен научно приложен проблем за функционирането на глобалните пазари на високо съвременно равнище чрез аналитичната методика за оценка на връзката между информацията за обектите на контрол и идентифицирането на рисковете при отчитане влиянието на външните и вътрешните фактори на заобикалящата среда. В резултат е обосновано значението на знанията, получени от науката стокознание, за повишаване на компетентността на митническите органи в контекста на развитието на глобалните вериги на доставка.

Тук трябва да се добави и една студия на англ. език, издадена през 2023 г. от международното издателство „IGI Global“ на актуална тема, свързана с въпросите за управление на здравните услуги. Кандидатът е съавтор на тази самостоятелна глава в книгата "Handbook of Research on Quality and Competitiveness in the Healthcare Services Sector" с международен редакционен екип.

Представени са шестнадесет научни статии на български и английски език и дванадесет научни доклада с общ обем от 216 страници, от които в дванадесет от тях кандидатът е самостоятелен автор. Голяма част от научните

публикации са включени в системи за индексирание, реферирание и оценяване, като шест от докладите са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Scopus или Web of Science). Индексацията на представените публикации, както в реферирани и индексирани световни бази данни, така и в други специализирани такива, позволява добра комуникация с научна общност в сферата на тези изследвания.

В съдържателен план, представените трудове обхващат главно проблемите на митническата дейност, в т.ч технологична трансформация на административната среда; дигитализацията на митническия надзор и концепцията „е-Митници“; възможностите на средата за обслужване на „Едно гише“ за подобрене качеството на услугата и др.

6. Идентифициране на приносите в научноизследователската работа на кандидата

Потвърждавам Справката за научните и приложни приноси на гл. ас. д-р Величка Пеева Маринова в частите „Приноси с научен характер“ и „Приноси с научно-приложен характер“.

Сред приносите от *първата група* могат да се идентифицират главно тези, засягащи взаимовръзката между стокознанието и митническия контрол (в монографичен труд, Публикация 5.1) като се обоснова необходимостта от прилагането на *подход, основан на риска* и в съответствие с изискванията на бизнеса и обществото. В монографията на кандидата (Публикация 5.1) също е обоснован *подхода за компетентностите*, приложен за качеството и ефективността на митническия контрол от гл. т. на стокознанието. Тук може да се добави и систематизирането на теоретичните постановки за взаимовръзката *устойчивост – кръгова икономика, биоикономика* в конкретни сектори на промишлеността (Публикации: 16.10; 17.11; 19.13; 21.15; 22.16; 23.1; 24.2; 25.3; 26.4; 27.5; 28.6; 32.10, 34.12).

Идентифицираните приноси от *втората група* са свързани с: интерпретацията на *комплекс от компетенции* на митническите служители от оперативно ниво на технологията на митническата дейност (Публикации: 5.1; 10.4; 14.8); извеждане на *причинно-следствените връзки в дейността „митнически контрол“*, като е разкрито значението на познанията по

стокознание и произтеклите рискове в постигането на поставените цели (Публикация 5.1); проучване и анализ на *степента на дигитализация* в отделни сектори на митническата дейност и контрол (Публикации: 5.1; 8.2; 10.4; 12.6; 18.12; 20.14, 22.16). Формулирани са предложения от практико-приложен характер за *повишаване компетентността на митническите служители* за непрекъснато подобряване ефективността на прилаганите контролни механизми, насочени към редуциране и елиминиране на потенциалните или реалните рискове в осъществяването на митническия контрол (Публикации: 5.1; 10.4; 11.5; 12.6).

Предоставената справка за открити цитирания на научните публикации на гл. ас. д-р Величка Пеева Маринова показва, че към 20.01.2026 г. са цитирани 11 публикации с общо 24 цитата. Приложена е справката от системата на Scopus, където са описани общо 12 публикации, 8 цитирания с 2 h-index.

7. Участие в научни проекти и научни форуми.

Кандидатът има участие общо в шест проекта като член на колектива. Сред тях може да се отбележат два научно-изследователски проекта на университетско ниво: *Проект НПИ-47 „Съвременни подходи за устойчиво управление на агрохранителната верига“* от 2020 г. и *Проект НПИ-72 „Управление на секторите на биоикономиката в прехода към устойчивост на икономиката на България“* от 2023 г. Както е видно, темите на проектите, в които участва кандидата, са изключително актуални и представляват значим принос към темата на конкурса.

Гл. ас. д-р Величка Пеева Маринова участва активно в подготовката и реализацията на научния форум *„Стокознание-традиции и перспективи“*, Икономически университет – Варна, през 2023 г. Тя подпомага подготовката и провеждането, а също представя експертната си като лектор на уебинар на тема: *„Подходи за устойчиво управление на хранителната верига“* за периода 14.09.2023- 19.09.2023 г., организиран от Регионална агенция за предприемачество и иновации - Варна (РАПИВ).

8. Преподавателска работа

Предоставената Справка за учебната натовареност в *бакалавърска степен* на гл. ас. д-р Величка Пеева Маринова показва активна учебна дейност:

провеждане на лекции и упражнения (лабораторни и семинарни занятия) по дисциплините: Основи на стокознанието на промишлените стоки; Микробиология на стоките; Митническа дейност; Митнически режими и процедури; Мениджмънт на опаковките; Управление на качеството на логистичната дейност.

Справката за учебната натовареност в *магистърската степен* демонстрира отново интензивна учебната дейност: провеждане на лекции и упражнения по дисциплините: Стокознание на промишлените стоки и Защита на потребителските интереси.

Кандидатът има издадени *един учебник и три учебно-методически помагала* в областта на Стокознанието на промишлени стоки.

Наред с това тя участва в редица извън *аудиторни инициативи* със студенти в качеството си на преподавател и ръководител на курсови работи и др. От 2021 г. тя е била научен ръководител на четирима дипломанти, а от 2009 г. е била рецензент на 29 дипломни работи. Член е на държавна изпитна комисия към катедра „Стокосзнание“ от 2022 г. и активно подпомага ежегодния Преглед на студентската научна дейност към катедра „Стокосзнание“.

Според представената информация кандидатът има богат опит в създаването на учебни програми, както в преподаването в научното направление на обявения конкурс.

Членство в научни и професионални организации: членството в редица авторитетни научни и професионални организации, като Международна организация на учените по стокосзнание и технология със седалище Виена, Австрия – International Society of Commodity Science and Technology, Austria (IGWT); Българските научно-технически съюзи; Съюз на учените в България, клон Варна, секция „Икономика“; Сдружение „Клуб 9000“, Дружество на завършилите Икономически университет – Варна, също подпомага учебно-преподавателската работа на кандидата на конкурса.

9. Плагиатство

Не е установено наличие на плагиатство, както и недостоверност, некоректни данни и некоректно позоваване на чужди научни трудове в научните трудове на кандидата, доказани по законоустановения ред.

10. Въпроси, критични бележки и препоръки към кандидата.

Въпреки описаните постижения на кандидата в преподавателската и изследователската му дейност, аз си позволявам да препоръчам в бъдеще да насочи своите усилия към разработването на *нови лекционни курсове, както и нововъведения в методите на преподаване и научни изследвания* по актуални теми за устойчивостта и борбата с климатичните промени, неизбежни в светлината на предизвикателствата на нашия век.

Реализирането на *преподавателска мобилност и работа в чуждестранни университети* също биха обогатили преподавателската и изследователската активност на кандидата чрез споделяне на нови подходи и добри практики.

11. Заключение

Кандидатът има опит в преподаването на дисциплини в научното направление на обявения конкурс. Има богата научна дейност и експертност, свързани с тематиката на конкурса. Всичко това потвърждава, че гл. ас. д-р Величка Пеева Маринова напълно покрива минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“ в професионалното направление, по което е обявен конкурса, съгласно чл. 2б, ал. 2 и 3 от Закона за развитието на академичния състав в Република България, както и всички изисквания, съгласно чл. 101 от Правилника за развитието на академичния състав в Икономически университет – Варна.

Това ми дава основание да оценя *положително* гл. ас. д-р Величка Пеева Маринова като кандидат в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 3.8 Икономика, научна специалност „Стокознание и митническа дейност (Качество и митнически контрол на стоките)“ за нуждите на катедра „Стокознание“ към Икономически университет – Варна.

24.03.2026 г.

Изготвил рецензията:

Заличена информация съгласно
ЗЗЛД и регламент (ЕС) 2016/ 679

гр. София

(проф. д-р Елка Славчева Василева)